

Додаток 1
до протоколу №1
засідання колегії
Департаменту освіти та науки
Одеської міської ради
від 24.01.2023

**Інформація
про проблемні питання фінансування
загальної середньої освіти м. Одеси
на 2023 рік**

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1472 «Деякі питання розподілу обсягу освітньої субвенції на 2023 рік» затверджено розподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами та внесені зміни до Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам», та Формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами».

Міністерством освіти і науки України за підтримки шведсько-українського проєкту «Підтримка децентралізації в Україні» (SALAR International) було підготовлено інформаційні довідки щодо розрахунку обсягів освітньої субвенції для обласних бюджетів та бюджетів територіальних громад на 2023 рік.

Інформаційна довідка щодо розрахунку освітньої субвенції для кожного місцевого бюджету містить: базову інформацію про засновника та огляд розподілу освітньої субвенції, включаючи історію розподілу з 2019 року; підсумки розподілу освітньої субвенції та детальний розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2023 рік згідно з формулою розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» (зі змінами).

Джерелом даних для розподілу обсягу освітньої субвенції на 2023 рік є персональні дані здобувачів освіти, подані безпосередньо закладами освіти в програмно-апаратному комплексі «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (ПАК «АІКОМ»).

Освітня субвенція була вирахована за формулою розподілу субвенції, яка використовувалася з 2018 по 2022 роки, з двома суттєвими змінами, які діятимуть лише у 2023 бюджетному році¹:

---

¹ Лист Міністерства освіти і науки від 10.01.2023 № 1/385-23 «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2023 рік»

- додаткові години навчального плану на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття тощо вилучено з державного фінансування. Це означає, що навчальні плани, які використовувались при розподілі освітньої субвенції, було скорочено;
- застосування коефіцієнту 0,9 для коригування обсягу субвенції, розрахованого за формулою розподілу освітньої субвенції, що діяла у 2022 році.

Відповідно до частини третьої статті 1032 Бюджетного кодексу України освітня субвенція розподіляється між відповідними бюджетами на основі формули, яка розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері освіти, та затверджується Кабінетом Міністрів України і має враховувати, зокрема, такі параметри:

1) кількість учнів закладів загальної середньої освіти, учнів, які здобувають повну загальну середню освіту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти державної та комунальної власності, студентів, які здобувають повну загальну середню освіту в закладах фахової передвищої освіти і коледжах державної та комунальної власності, у міській та сільській місцевості, гірських населених пунктах;

2) розрахункову наповнюваність класів;

3) навчальні плани.

Фактична кількість ставок педагогічних працівників чи фактичний фонд оплати праці педагогічних працівників не враховуються при розподілі освітньої субвенції між місцевими бюджетами.

Розподіл обсягу освітньої субвенції між місцевими бюджетами здійснюється також на підставі контингенту учнів усіх типів закладів загальної середньої освіти (обрахунок обсягу субвенції на 2023 рік вперше здійснено на підставі персональних даних учнів, поданих закладами загальної середньої освіти в програмно-апаратному комплексі «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (ПАК «АІКОМ»)).

Для обчислення кількості ставок вчителів закладів загальної середньої освіти застосовується показник розрахункової наповнюваності класів – середнього рівня наповнюваності класів закладів загальної середньої освіти відповідної територіальної громади (або середній рівень наповнюваності класів закладів загальної середньої освіти, фінансування яких здійснюється з відповідного обласного бюджету) за умови раціональної організації шкільної мережі.

Проте, зважаючи на військові дії, у 2023 році для бюджетів територіальних громад застосовується розрахункова наповнюваність класів учнями групи I, визначена для них на 2022 бюджетний рік.

Довідково: учні групи I - учні, які здобувають загальну середню освіту у початкових школах, гімназіях, ліцеях, закладах спеціалізованої освіти (мистецьких, спортивних, військових (військово-морських, військово-спортивних), наукових ліцеях, ліцеях з посиленою військово-фізичною підготовкою), крім учнів спеціальних

класів та класів з вечірньою формою здобуття освіти у таких закладах.

Визначення розрахункової наповнюваності класів для інших груп залишилося без змін.

Показник середнього (розрахункового) розміру заробітної плати з нарахуваннями на 2023 рік складає: 204,82 тис. грн – для вчителів закладів загальної середньої освіти, 267,89 тис. грн – для керівників закладів та установ освіти, 179,43 тис. грн – для асистентів вчителів в інклюзивних класах, 238,49 тис. грн – для педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів, 74,41 тис. грн – для вчителів закладів загальної середньої освіти, яким (в яких) оголошено простій.

За інформацією МОН України ², у структурі середньої розрахункової заробітної плати враховано всі обов'язкові доплати та надбавки, передбачені чинним законодавством, зокрема надбавку за престижність педагогічної праці у розмірі 25%, допомогу на оздоровлення та щорічну грошову винагороду у розмірі місячного посадового окладу.

Відповідно до постанови КМУ від 07.03.2022 № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного стану» керівникам державних органів, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, надано право до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу).

При цьому ОВА мають щомісяця здійснювати фінансування вказаних видатків відповідно до фактичної кількості педпрацівників, яким оголошено простій, та встановлених їм посадових окладів (ставок заробітної плати) згідно з тарифними розрядами і з передбаченими для них підвищеннями, як це зазначено у постанові КМУ від 30.12.2022 № 1472 «Деякі питання розподілу обсягу освітньої субвенції на 2023 рік».

Освітня субвенція для оплати простою для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти не передбачена.

Відповідно до пункту 8 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 6 (із змінами), засновники самостійно здійснюють розподіл освітньої субвенції між відповідними закладами та установами освіти для забезпечення в повному обсязі обов'язкових виплат на оплату праці з нарахуваннями педагогічним працівникам. Засновники не зобов'язані застосовувати Формулу для розподілу обсягу освітньої субвенції між

---

² Лист Міністерства освіти і науки від 10.01.2023 № 1/385-23 «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2023 рік»

зкладами освіти та можуть здійснювати перерозподіл субвенції, що обрахована за окремими складовими Формули.

Слід зазначити, що у випадку, якщо фактична (середня) наповнюваність класів є меншою за розрахункову (нормативну) наповнюваність класів чи в разі утримання малокомплектних закладів, різниця в кількості ставок педагогічних працівників має покриватися за рахунок власних доходів місцевого бюджету.

Ставки педагогічних працівників, введення яких не передбачено чинним законодавством або не є обов'язковим, можуть фінансуватися виключно за рахунок власних доходів місцевих бюджетів.

Пунктом 2 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України передбачено, що видатки на загальну середню освіту належать до видатків, що здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад. Крім того, відповідно до Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 (із змінами), відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків закладів та установ освіти, що визначені у статті 1032 Бюджетного кодексу України.

Відповідно до частини першої статті 51 Бюджетного кодексу України керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах бюджетних асигнувань на заробітну плату, затверджених для бюджетних установ у кошторисах.

Відповідно до пункту 3 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (зі змінами), освітня субвенція спрямовується на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників таких типів закладів та установ освіти:

1) початкові школи, гімназії (крім дошкільних підрозділів у таких закладах), ліцеї;

2) спеціальні школи;

3) заклади спеціалізованої освіти: мистецькі, спортивні, військові (військово-морські, військово-спортивні), наукові ліцеї, ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою;

4) дитячі будинки, навчально-реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсні центри;

5) заклади професійної (професійно-технічної) освіти державної та комунальної власності в частині забезпечення видатків на здобуття повної загальної середньої освіти, а саме на оплату праці з нарахуваннями викладачів, які викладають предмети згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 (Офіційний вісник України, 2012 р., №11, ст. 400);

б) заклади фахової передвищої освіти і коледжі державної власності, фінансове забезпечення яких з 1 січня 2018 р. здійснюється з місцевих бюджетів, та заклади фахової передвищої освіти і коледжі комунальної власності в частині забезпечення видатків на здобуття повної загальної середньої освіти, а саме на оплату праці з нарахуваннями викладачів, які викладають предмети згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 11, ст. 400).

Відповідно до пункту 6 Порядку та умов не допускається спрямування освітньої субвенції на:

1) закупівлю товарів, робіт і послуг, які безпосередньо не пов'язані з оплатою видатків на оновлення матеріально-технічної бази закладів та установ освіти зазначених вище (стосується залишків освітньої субвенції);

2) оплату посередницьких послуг;

3) здійснення заходів, метою яких є отримання прибутку;

4) фінансування закладів загальної середньої освіти (крім закладів початкової школи та приватних закладів загальної середньої освіти), кількість учнів у яких становить менше 25 осіб.

Відповідно до інформації Міністерства освіти і науки України, розподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами на 2023 рік проходив з урахуванням таких чинників, як складні умови війни, масові внутрішні міграції вчителів та учнів, пріоритетність підтримки безпекового сектору, через що загальний обсяг коштів, виділених на освітню субвенцію з державного бюджету, зменшено на 20 % порівняно з 2022 бюджетним роком.

Освітня сфера м. Одеси у 2023 році недоотримає майже 200 млн грн.

Директор Департаменту освіти
та науки Одеської міської ради

Олена БУЙНЕВИЧ